

„Люлеката“ и се разминалъ съ отдѣленитѣ 14 души, които минали презъ другъ пѣтъ, водени отъ знаменосеца Димитъръ Н. Заралията. Самъ Теню овчарѣтъ билъ пресрещнатъ и хванатъ по пѣтя отъ потерата, закаранъ въ Шипка и обесенъ. Така Хаджи Димитъръ остава само съ 28 души вѣрни другари*). Тукъ той предполагалъ, че нѣма да бжде тъй бързо откритъ. Все пакъ замълчаването на овчаря Теню Трифоновъ го обезпокоява, и той дава заповѣдь на другаритѣ си да се готвятъ за пѣтъ. За зла честь, росната трѣва следъ нощния дѣждъ и разпитѣтъ на овчаритѣ, които видѣли четата, издаватъ диритѣ му.

Въ неприятелския лагеръ, още по-предния день, отъ страна на турскитѣ власти сж взети сериозни мѣрки. Дадени сж бързи заповѣди за пълното унищожение на възстаницитѣ, като се повиква и въоръженото турско население отъ Казанлъшката долина, въ помощъ на войската, която ги преследва отъ Канлъ-дере. Отъ Казанлъкъ потеглятъ презъ Шипка два отряда, на брой около 500 души, — единиятъ съ въоръжени фанатизирани турци подъ командата на къръ-агата Куртъ-Османъ и другъ полицейски отрядъ съ заптии, командуванъ отъ нѣкой си Сюлейманъ.

Къмъ обѣдъ, на 18 юлий, врагѣтъ пристига на Бузлуджа и забелязва четата. Хаджи Димитъръ, следъ като се съвещава съ другаритѣ си, решава да се изкачи на самия връхъ, за да заеме добра позиция. Но въ това време редовната войска отъ Търновско — около 200 души, — която още отъ Канлъ-дере върви по следитѣ на четата и е забелязана при Дебелъ-дѣлъ, била вече заела върха, следъ като влиза въ връзка за съвмѣстно действие съ изпратената отъ Казанлъкъ потера. Часѣтъ билъ два следъ обѣдъ. Хаджи Димитъръ, който останалъ на лоша позиция съ своитѣ 28 другари, се вижда изведнажъ обграденъ отъ три страни. Той трѣбвало или да се предаде, или да умре. Надеждата го е крепѣла, че, следъ като се завърже сражението, той ще може да устои до вечерята, за да се изтегли презъ нощта. Въ всѣки случай, макаръ да е виждалъ голѣмата опасностъ, той не слага оръжие и предпочита геройската смъртъ.

— Да умремъ, братя, като българи! извикалъ той на юнацитѣ си отъ позицията, гдето билъ застаналъ съ размахната сабя въ ржка.

*) Споредъ доклада на русенския углавенъ сждъ до Високата порта всички сражаваци се и паднали на Бузлуджа били 34 души, а не 28.